

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: Adéla Vašků

Název práce: *Václav Havel as a symbol or a stigma: word expressions „pravdoláskař“, „havlista“ and „havloid“ in the contemporary Czech discourse*

Autor posudku: Mgr. Jakub Mlynář, Ph.D.

Návrh klasifikace práce: *výborně*

Základní charakteristika práce.

Cílem práce je prozkoumat vybrané pojmy využívané v českém mediálním diskurzu posledních 10 let, odkazující na Václava Havla. Jelikož je práce v angličtině a tudíž adresovaná i zahraničnímu čtenáři, autorka nejprve stručně představuje samotného bývalého prezidenta, aby následně vyložila tři označení, jejichž zkoumání se v práci věnuje. Jedná se o slova „pravdoláskař“, „havlista“ a „havloid“, která jsou sledována v korpusu textů z on-line vydání deníků *Hospodářské noviny*, *Mladá fronta DNES* a *Blesk*. Prostřednictvím metod kritické diskurzivní analýzy a diskurzivně-historického přístupu autorka analyzuje, jak jsou jednotlivé kategorie používány. Zaměřuje se na jejich podobnosti a odlišnosti, základní atributy, stejně jako na možné proměny významu během let 2010–2019. Všímá si toho, jak uvedená označení používají Havlovi příznivci k označení sebe samých, ale také jejich pejorativního uplatnění názorovými odpůrci.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Záměr a cíl práce je jasně formulovaný: „to analyse, how the usage of the selected expressions has been developing during the last decade, after Havel’s demise. The thesis will focus on how the meaning has changed within last years and if the purpose is still to offend or stigmatize people, or more specifically, what is the definition of these labelling word expressions.“ (s. 7)
Závěry těmto cílům odpovídají a jsou s nimi v souladu.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženu metodu a postup řešení?

Metoda kritické diskurzivní analýzy a diskurzivně-historického přístupu je s ohledem na analyzovaný materiál a cíl práce zvolena vhodně. V práci je vyložena adekvátním způsobem.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Obě části jsou vyvážené, hlavní prvky z teoretické části práce jsou uplatněny i v empirické části a v diskusi, text jako celek je konzistentní.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Struktura práce je přehledná a logická, text je srozumitelný.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část se zabývá jak kontextualizací výzkumného záměru (přiblížení V. Havla jako historické osobnosti, vysvětlení zkoumaných označení pro mluvčí jiných jazyků), předchozími výzkumy zvolených tří označení, tak i obecnějšími tématy spojenými se vztahem jazyka a společnosti, resp. mediálního diskurzu, nastolování agendy, nálepkování atd. Je tedy koncipována spíše do šíře nežli do hloubky, ovšem pokrývá s dostatečnou mírou porozumění všechny podstatné souvislosti. Některé záležitosti by s ohledem na téma práce mohly být pojednány podrobněji, např. osvojení původně urážlivých označení ze strany příslušníků daných skupin.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Empirická část práce se skládá z metodologické části a samotné prezentace a interpretace výsledků. V metodologické části je vysvětlen nejen výběr jednotlivých deníků, ale také vhodně přiblížena metoda kritické diskurzivní analýzy a diskurzivně-historický přístup. Následně autorka představuje samotná hlavní zjištění analýzy 69 textů z vybraných tří českých on-line deníků, dokládá je konkrétními citacemi, a na konci kapitoly souhrnně rekapituluje. Metody a postupy jsou aplikovány správně, v souladu s hlavními cíli práce a výzkumným problémem.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Závěry jsou v diskusi dostatečně vysvětleny a vztaženy k teoretickým východiskům. Ústřední téma proměnlivosti významů vybraných označení se nakonec objevuje poněkud okrajově, s odkazem na dobové události, jako např. uprchlická krize kolem roku 2015 nebo prezidentské volby v roce 2013. Hlavním důvodem však patrně je zkrátka to, že v korpusu textů žádné významnější proměny významů během sledovaného desetiletí nebyly pozorovány. Vztah mezi teoretickými východisky a empirickými poznatky je v případě teorie nálepkování vyjádřen nepříliš šťastným způsobem: „The results of my analysis have proven the occurrence of the labelling theory in case of all three expressions.“ (s. 41) Teorie jako taková se v datech „nevyskytuje“, spíše lze diskutovat o možnostech aplikace dané teorie pro jejich vysvětlení.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Kritéria odborného textu jsou v práci naplněna. Práce s literaturou přímo v textu je korektní, horší je to v seznamu literatury. U řady položek chybí některé bibliografické údaje, například u Děngeové (2010) číslo a ročník časopisu i stránkový rozsah, místo vydání a vydavatel u Blackledge & Pavlenko (2001), jméno editorů sborníku u Wintrobe (2002) a další.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Informační zdroje jsou využity vhodně, s pochopitelnou převahou zahraniční odborné literatury, která je poměrně aktuální. Nelze říci, že by autorka něco podstatného opomněla.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce je psána v angličtině na solidní jazykové i stylistické úrovni, ačkoliv se místy objevují určité formulační neobratnosti a drobné nedostatky, např. na s. 12: „Davies and Harré (1990, p. 44) wrote "Though artificial...“, nebo na str. 24: „Another phenomenon, I will follow within the analysis, is...“ Na rozhraní stran 40–41 se několik řádků textu omylem opakuje. Grafická úprava, členění práce i označení příloh je v pořádku.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením výborně až velmi dobře, v návaznosti na průběh obhajoby.

Otázky a náměty k obhajobě

- (1) Na několika místech je zmíněna praktika „citování“ („quoting“), kdy novináři citují vyjádření určité osoby, které obsahuje jedno ze tří sledovaných označení. Lze odhalit nějaké významné systematické rozdíly mezi tím, když novinář/ka „pouze cituje“, a tím, když některé ze zkoumaných slov sám/sama používá?
- (2) Objevují se odlišnosti v připisovaných attributech s ohledem na sociální identitu osoby, která je jako pravdoláskař/havlista/havloid označována? Jsou v mediálním diskurzu vyzdvihovány jiné „vlastnosti“ např. u umělců, ve srovnání např. s aktivními politiky?
- (3) Je možné na základě vývoje v posledních 10 letech provést (spekulativní) „extrapolaci“ do budoucna? Zdá se, že by některá ze tří zkoumaných slovních kategorií s postupem času mizela a zanikala, nebo naopak získávala na popularitě?

Datum: 3. 6. 2020

Podpis:

Jakub Mlynář